

TALKS

Hoe herstelt de arbeidsmarkt na de coronacrisis?

“DE ARBEIDSKRAPTE, DIE ZELFS EEN CRISIS NIET KAN WEGSPOELEN, WORDT DÉ KERNUITDAGING”

*AGO Talks, waar we actuele HR-thema's voorschotelen aan belangrijke professionals uit het veld. In de eerste aflevering staat de Belgische arbeidsmarkt 1 jaar na corona centraal. We laten twee experts in hun vak aan het woord: **Stijn Baert (37), professor arbeidseconomie aan de Universiteit van Gent** en **Kristof Desmedt (39), CEO van AGO Jobs & HR.***

In 2020 brak de coronacrisis uit en veranderde ons leven drastisch. Wat was de impact op economisch vlak?

STIJN: 2020 was een economisch rampjaar. Het bruto binnenlands product ging door een diep dal. Voor de arbeidsmarkt viel de schade mee. Er waren veel tijdelijk werklozen, maar er kwam geen boom in de definitieve werkloosheidscijfers. De Belgische werkzaamheidsgraad onder de 25- tot 64-jarigen is gedaald van 73,6 % in 2019 naar 73,5 % in 2020. Weinig mensen verloren hun baan voorgoed tijdens de coronacrisis of het compenseerde met zij die wel een job vonden. België is daarmee het meest stabiele land van Europa. Mede door de steunmaatregelen van de regering.

Hoe heeft AGO 2020 ervaren?

KRISTOF: Voor AGO was het een uniek jaar. De arbeidsmarkt daalde 40 % qua interimvolume. Toch stonden we vanaf juni 2020 op het niveau van voor corona. We hebben snel geschakeld, de draad meteen terug opgepikt en zo werd de markt op korte tijd genormaliseerd. De positieve vibe die eigen is aan ons AGO-DNA was nooit veraf. Voor onze bedrijven had je enerzijds de sectoren die harder dan ooit tevoren draaiden en anderzijds de sectoren die volledig stil lagen. Desondanks zaten we qua aantal vacatures vrij snel op pre-coronaniveau. Wat meer opviel was de schaarste in kandidaten.

VEERKRACHT NA CORONA

STIJN: Die piek in vacatures en het tekort aan kandidaten is opvallend in een economische crisis van dit formaat. Het feit dat zelfs een crisis de arbeidskrachte niet kan wegspoelen, wordt zonder meer de kernuitdaging voor onze arbeidsmarkt. Gelukkig was er de enorme veerkracht van HR-ondernemingen om te zorgen voor die snelle relance.

© Bram Billiet

Toch wordt mismatch hét woord voor de komende jaren. Er zijn vacatures die niet ingevuld raken en er zijn langdurig werkzoekenden. Die twee vinden elkaar moeilijk. Het beleid moet de focus van jobs verleggen naar heropleiding. Zo stuur je zij die, door hun opleiding of ervaring, niet onmiddellijk inzetbaar zijn toch in de juiste richting.

Ziet AGO ook die nood aan opleidingen?

KRISTOF: Zeker, we zetten daar sterk op in. We laten veel mensen starten in een opleidingstraject. Ook onze eigen consultants worden ondergedompeld in een Ready to Start Bootcamp. Dat traject kwam er na de lockdown omdat we niet meteen geschikte uitzendconsultanten vonden. Zo kunnen mensen van alle achtergronden starten bij ons, ook zij die nooit gedacht hadden dat een job als consultant hen zou liggen, maar toch over de drive en het juiste DNA beschikken. Via opleidingen verlaag je de inactiviteit en raak je uit de spiraal van mismatch.

STIJN: De inactiviteit in België is een groot probleem. Amper 3,6 % van de 26,6 % werklozen is actief op zoek naar werk. Alle anderen staan op inactief. Ze hebben geen baan en zijn ook niet op zoek. Een job is meer dan een inkomen, maar werken loont te weinig in dit land. Dat ligt niet aan de werkgevers die vrij hoge lonen geven, maar aan de overheid die daar veel van afhoudt. De federale overheid moet ervoor zorgen dat werken meer loont. Alleen zo zullen mensen zich aangetrokken voelen tot werk of heroriëntering.

Wordt de uitzendsector ook geconfronteerd met die inactieven?

KRISTOF: Toch wel en het is niet eenvoudig om die mensen te engageren voor lonen die niet veel hoger liggen dan hun werkloosheidsuitkering. Hen uit de inactiviteit trekken, zou voor veel werkgevers een bron van zuurstof zijn. Wat we nu meemaken, is ongezien. De binnenlandse vraag is hoog, maar de zoektocht naar werknemers blijkt moeilijker dan voor corona.

STIJN: Voor werkgevers is die inactiviteit geen goede zaak, maar het is ook een probleem voor de maatschappij. Als werkgevers de vacature niet tijdig invullen, liquideren ze die vacature, zoeken ze krachten in het buitenland of gaan ze voor automatisering. Meer mensen worden zo aan de kant geschoven. Dit is in tegenstelling tot een land als Zweden waar 85 % van de mensen aan het werk is. Zij hebben meer sterke schouders om die sociale zekerheid te dragen, om een kleinere groep te ondersteunen. Je kan meer investeren in ziekte-uitkeringen en betere pensioenen zonder dat er meer belastingen uit voortvloeien. Iedereen wordt beter van meer sterke schouders.

“DE FEDERALE OVERHEID MOET ERVOOR ZORGEN DAT WERKEN MEER LOONT”

KRISTOF: De oplossing is om werken terug aantrekkelijk te maken. Een job is inderdaad meer dan een inkomen. Het is *the sense of belonging*, je collega's ... Dat maakt het de moeite om te werken.

STIJN: Daarom is het goed dat jullie niet wachten op de overheid, maar zelf al opleidingen aanbieden. Al is het de taak van onze regering om de nodige stimulansen te bieden waardoor mensen levenslang kunnen leren.

© Bram Billiet

VEERKRACHT NA CORONA

KRISTOF: AGO is latijn voor ik doe. We zijn doeners, zeker als we bepaalde noden detecteren. De overheid moet mensen inspireren om een gepaste job te zoeken in plaats van hen enkel financieel te ondersteunen. Wij zijn er om die mensen daarna te begeleiden. Dat is overigens ook een goede zaak voor jongeren op zoek naar een job.

STIJN: Klopt. Er werd verwacht dat zij het tijdens de coronacrisis moeilijk zouden krijgen, maar dat is goed meegevallen, blijkt uit de cijfers. Het grotere probleem blijft het aantal langdurig werkzoekenden dat toeneemt. Zij vinden niet meteen een vacature die bij hen past dus is er maar één oplossing: herdenk uzelf. Alleen beschikken ze niet over de nodige info om dat te doen, dus hebben we gidsen nodig op de arbeidsmarkt. Als jullie daarvoor kunnen zorgen en de mensen wendbaarder maken, dan is dat geweldig.

Je leest weleens dat de jongeren die afstuderen een verloren generatie zijn, maar die stelling klopt dus niet?

STIJN: Die woorden zijn veel te zwaar. Wat we wel zien, is het littekeneffect. Wie afstudeert in een moeilijke periode heeft een hogere kans om langer te moeten zoeken naar een baan. Dat is een litteken omdat je nadien meer problemen ervaart. Er staat een gat in je cv en dat zien werkgevers niet graag. Ze doen tijdens die periode ook geen ervaring op en dat kan psychosociale problemen met zich meebrengen. In de feiten zie je dat wie moeilijkheden heeft in het begin van de carrière vatbaarder is om zonder werk te vallen. Voorlopig valt deze crisis op economisch vlak mee voor jongeren. In de statistieken zie je ook dat werkgevers vaker jonge mensen kiezen en minder kansen geven aan langdurig werklozen. De vraag is of deze trend zich ook in 2021 zal doortrekken.

“EEN STABIEL CV IS VAAK EEN BESLISSENDE FACTOR VOOR WERKGEVERS”

KRISTOF: We zien bij AGO een sterke instroom van afgestudeerden. Zij zijn dynamisch en klaar om bij te leren. Voor ons bezitten zij het perfecte AGO-DNA. Ook onze klanten kijken meer naar starters omdat zij mee zijn met het digitale verhaal. Het littekeneffect klopt wel in de zin dat een stabiel cv vaak een beslissende factor is voor werkgevers.

Hoe ziet de toekomst eruit?

STIJN: Voorspellen is moeilijk. Onderzoek is gebaseerd op data uit het verleden. Nu, dit is een specifieke crisis waar

veel sectoren in betrokken zijn en de vergelijking maken met bijvoorbeeld een financiële crisis is onmogelijk. Als mij in het begin van de crisis gevraagd werd naar voorspellingen, zei ik dat ik dan een astroloog zou zijn. Op dit moment ben ik eerder een voetbalanalist: ik weet iets meer dan anderen, maar een perfectie inschatting kan nooit. Zelfs het Federaal Planbureau en de Nationale Bank hebben verschillende voorspellingen. Die laatste schat dat 100000 Belgen hun baan zullen verliezen, het Planbureau spreekt over 30000 ontslagen. Beiden verwachten wel een golf van corona-ontslagen. Dat is logisch. Onze economie zit in een vriesvak, de steunmaatregelen worden opgeheven en de problemen komen bloot te liggen. Sommige bedrijven hebben veel vacatures, maar andere, die overeind bleven dankzij de steunmaatregelen, krijgen het nu hard te verduren. Verwacht wordt dat de krapte volgend jaar terugkomt en niet snel zal verdwijnen.

“ER ZIJN VEEL VACATURES OM DIE GOLF VAN ONTSLAGEN OP TE VANGEN”

KRISTOF: Ik sta daar optimistisch in. Er zijn veel vacatures om die ontslagen op te vangen. Het is onze taak om die mensen te ondersteunen, te rematchen en hen vooral niet in de inactiviteit te laten belanden.

STIJN: Dat is inderdaad wat moet gebeuren. We hebben de sterke schouders nodig, zeker als de vergrijzing toeslaat. Er is maar één optie en dat is mensen versterken en hen zo dicht mogelijk bij de arbeidsmarkt houden zodat ze niet in die inactiviteit zullen verzeilen, want dan is het moeilijk om eruit te raken.

Wat moet er dan concreet gebeuren?

STIJN: Hoog mikken. Stoppen met wachten om mensen te heroriënteren, maar de kansen van de vacatures op de markt grijpen. Er zit niks in ons grondwater dat verklaart waarom onze werkzaamheidsgraad achterloopt op Zweden en Nederland. We moeten gaan voor hervorming en wel nu!

KRISTOF: Dat is een duidelijk signaal naar de beleidsmakers. Dan ziet het er goed uit en kijk ik positief naar een toekomst vol werkgelegenheid. We zien het al aan de vacatures, onze taak is om de vraag en het aanbod zo goed mogelijk te matchen!

STIJN: Eens!